

การส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมใส่ใจโลกและสังคมในกลุ่มนิสิตปริญญาตรีตามแนวทางเป้าหมาย การพัฒนาภายใน

อำนวย พิรุณสาร^{1*}

¹ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

*tomistom@hotmail.com

บทคัดย่อ

การพัฒนาที่ยั่งยืนในศตวรรษที่ 21 มิได้มุ่งเน้นเพียงการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของสังคม หากยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพภายในของมนุษย์ตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาภายใน (Inner Development Goals: IDGs) ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของการแสดงออกเชิงพฤติกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม หลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะภายในกับพฤติกรรมใส่ใจโลกและสังคมของนิสิตระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยยังมีจำกัด การวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับเป้าหมายการพัฒนาภายใน ระดับพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 241 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีระดับเป้าหมายการพัฒนาภายในและพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคมอยู่ในระดับสูง โดยพฤติกรรมด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด นอกจากนี้ เป้าหมายการพัฒนาภายในมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) โดยเฉพาะมิติด้านการเชื่อมโยงกับผู้อื่นและการร่วมมือ ผลการศึกษาสะท้อนว่า การพัฒนาทักษะภายในตามกรอบ IDGs มีความสัมพันธ์กับการแสดงออกเชิงพฤติกรรมของนิสิต และสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการออกแบบหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ และนโยบายการพัฒนาพลเมืองที่รับผิดชอบต่อสังคมและการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับอุดมศึกษา

คำสำคัญ: เป้าหมายการพัฒนาภายใน ดัชนีชี้วัดพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคม นิสิตระดับปริญญาตรี ความรับผิดชอบต่อสังคมและความเป็นพลเมือง การพัฒนาที่ยั่งยืน

Promoting Caring Behaviors for the World and Society among Undergraduate Students based on the Inner Development Goals Framework

Aumnoay Pirunsarn^{1*}

¹Department of Sociology and Anthropology, Faculty of Social Sciences, Naresuan University

*tomistom@hotmail.com

Abstract

Sustainable development in the twenty-first century is no longer focused solely on structural changes in society, but also emphasizes the development of individuals' inner capacities through the Inner Development Goals (IDGs), which are considered an important foundation for responsible social and environmental behaviours. However, empirical evidence on the relationship between inner capacities and caring behaviours among undergraduate students in Thailand remains limited. This survey research aimed to examine the levels of Inner Development Goals, the levels of caring behaviours, and the relationship between these two variables. The participants were 241 undergraduate students enrolled in a general education course. Data were collected using a questionnaire and analyzed using descriptive statistics and Pearson's correlation coefficient. The results showed that the students demonstrated high levels of both Inner Development Goals and caring behaviours, with the highest mean scores found in the social and environmental dimensions. In addition, Inner Development Goals were positively correlated with caring behaviours at a statistically significant level ($p < .01$), particularly in the dimensions of Relating and Collaborating. The findings indicate that the development of inner capacities based on the IDGs framework is associated with students' caring behaviours and may provide useful evidence for designing curricula, learning activities, and educational policies that promote responsible citizenship and sustainable development in higher education.

Keywords: Inner Development Goals; Caring Behaviors Indicators Index; Undergraduate Students; Social Responsibility and Citizenship; Sustainable Development

1. บทนำ

สังคมไทยในอดีตให้ความสำคัญกับความสำเร็จทางวิชาการเป็นหลัก โดยวัดจากความสามารถในการท่องจำ การสอบได้คะแนนสูง และการได้รับปริญญา ซึ่งถูกมองว่าเป็นใบเบิกทางสู่ตลาดแรงงานและความมั่นคงทางสังคม แนวคิดดังกล่าวสะท้อนค่านิยมการศึกษาแบบเดิมที่เน้นความเก่งเชิงวิชาการมากกว่าทักษะชีวิตหรือคุณธรรม อย่างไรก็ตาม บริบทโลกในศตวรรษที่ 21 กำลังเผชิญกับวิกฤตซ้อนทับหลายประการ ทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อม ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความไม่แน่นอนจากเทคโนโลยีและภูมิรัฐศาสตร์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อโครงสร้างการพัฒนาในทุกระดับ และสะท้อนแรง

กตสันโดยตรงต่อระบบการศึกษาในการเตรียมความพร้อมของคนรุ่นใหม่ให้สามารถดำรงอยู่และมีบทบาทอย่างมีความหมายในสังคมร่วมสมัย [1], [2]

สำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ความคาดหวังในปัจจุบันมิได้จำกัดอยู่เพียงการสำเร็จการศึกษาเชิงวิชาการ หากแต่ขยายไปสู่การเป็นผู้ที่สามารถคิดวิเคราะห์ ทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อประเด็นสาธารณะและสิ่งแวดล้อม ภายใต้บริบทดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นพื้นที่บ่มเพาะผู้เรียนให้พัฒนาคุณลักษณะ ทักษะ และคุณค่าที่เอื้อต่อการเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับปัจเจกและระดับสังคม ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาการศึกษาเพื่อความยั่งยืนและการสร้างพลเมืองในศตวรรษที่ 21 [3], [4]

ในบริบทประเทศไทย แนวโน้มดังกล่าวได้รับการสะท้อนผ่านนโยบายด้านการอุดมศึกษาและการพัฒนากำลังคน ที่มุ่งเน้นการสร้างผู้เรียนที่มีสมรรถนะรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรม อันสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติและแผนพัฒนาประเทศในระยะยาว [6] – [8] ยิ่งไปกว่านั้น บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาจึงมิได้จำกัดอยู่ที่การถ่ายทอดองค์ความรู้ หากแต่ต้องเป็นกลไกสำคัญในการสร้าง “พลเมืองผู้รู้ ผู้ลงมือ และผู้เปลี่ยนแปลง” ที่สามารถเชื่อมโยงตนเองกับผู้อื่น และสังคมในระดับกว้าง และมีศักยภาพในการร่วมขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเพื่อความยั่งยืน

ในบริบทดังกล่าว แนวคิดเป้าหมายการพัฒนาภายใน (Inner Development Goals: IDGs) ถูกนำมาใช้เป็นกรอบเชิงแนวคิดที่ช่วยอธิบายบทบาทของ “ทักษะภายใน” ในการพัฒนาผู้เรียน [5] โดยเน้นการเสริมสร้างศักยภาพใน 5 มิติ ได้แก่ การเป็น การคิด การเชื่อมโยงกับผู้อื่น การร่วมมือ และการลงมือทำ ซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกภายในที่เอื้อต่อการแปรเปลี่ยนจากการตระหนักรู้เชิงคุณค่าไปสู่การแสดงออกเชิงพฤติกรรมในชีวิตจริง กรอบแนวคิดนี้จึงเหมาะสมอย่างยิ่งในการอธิบายกระบวนการพัฒนานิสิตให้มีบทบาทเชิงรุกต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่างานวิจัยด้านการพัฒนาพฤติกรรมใส่ใจโลกและสังคมของผู้เรียนยังต้องการการขับเคลื่อนเชิงโครงสร้าง โดยเฉพาะการศึกษาที่เชื่อมโยงการพัฒนาทักษะภายในกับพฤติกรรมเชิงรูปธรรมในชีวิตจริงของนิสิตระดับอุดมศึกษา การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งสำรวจพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคมของนิสิตปริญญาตรีในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความเป็นพลเมือง ควบคู่กับการวิเคราะห์ศักยภาพภายในตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาภายใน เพื่อสะท้อนความพร้อมของนิสิตในฐานะพลเมืองรุ่นใหม่ และสนับสนุนการออกแบบหลักสูตร กิจกรรม และนโยบายการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในสังคมไทย

คณะผู้วิจัยจึงดำเนินการศึกษาพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคมของนิสิตปริญญาตรี โดยเชื่อว่ นิสิตคือกำลังหลัก ที่จะก้าวสู่การเป็นพลเมืองโลกในอนาคต การทำความเข้าใจพฤติกรรมด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความเป็นพลเมือง จะสะท้อนความพร้อมของสังคมไทยต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และยืนยันความเชื่อมโยงระหว่างทักษะภายในเชิงนามธรรมกับการแสดงออกเชิงพฤติกรรมในชีวิตจริงของผู้เรียน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับเป้าหมายการพัฒนาภายในและพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคม
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายการพัฒนาด้านในกับพฤติกรรมใส่ใจโลกและสังคม

3. กรอบแนวคิดและขอบเขตของการศึกษา

เพื่อสร้างฐานความเข้าใจที่ชัดเจนในงานวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยได้พัฒนารอบแนวคิดที่มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพภายในของนิสิตระดับปริญญาตรีตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาภายใน กับพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคมตามดัชนีชี้วัดพฤติกรรมการเอาใจใส่ โดยตั้งอยู่บนสมมติฐานว่า การพัฒนาศักยภาพภายในของผู้เรียนเป็นรากฐานสำคัญที่เอื้อต่อการแสดงออกเชิงพฤติกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ในกรอบแนวคิดนี้ เป้าหมายการพัฒนาภายในทำหน้าที่เป็นกลไกภายในที่ช่วยอธิบายการแปรจากการตระหนักรู้ไปสู่การลงมือปฏิบัติจริง ขณะที่พฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคมสะท้อนผลลัพธ์เชิงพฤติกรรมในบริบทชีวิตจริงของนิสิต ทั้งนี้กรอบแนวคิดดังกล่าวยังคำนึงถึงบทบาทของปัจจัยพื้นฐานและประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมอาสาในฐานะตัวแปรควบคุมเพื่อให้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์มีความรอบด้านและสอดคล้องกับบริบทการศึกษาระดับอุดมศึกษาในสังคมไทยร่วมสมัย

คณะผู้วิจัย กำหนดตัวแปรต่าง ๆ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ทักษะภายในตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาภายใน ประกอบด้วย 5 มิติ คือ การเป็น การคิด การเชื่อมโยงกับผู้อื่น การร่วมมือ และการลงมือทำ [8]

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ พฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคม ซึ่งประกอบด้วย 4 มิติ ได้แก่ พฤติกรรมด้านเศรษฐกิจ พฤติกรรมด้านสังคม พฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมด้านความเป็นพลเมืองและจริยธรรม อันเป็นการแสดงออกเชิงรูปธรรมของความรับผิดชอบต่อสังคมในชีวิตประจำวันของนิสิต ซึ่งพัฒนามาจากกรอบแนวคิดพฤติกรรมพลเมือง ความรับผิดชอบต่อสังคม และการพัฒนาที่ยั่งยืน [5], [6]

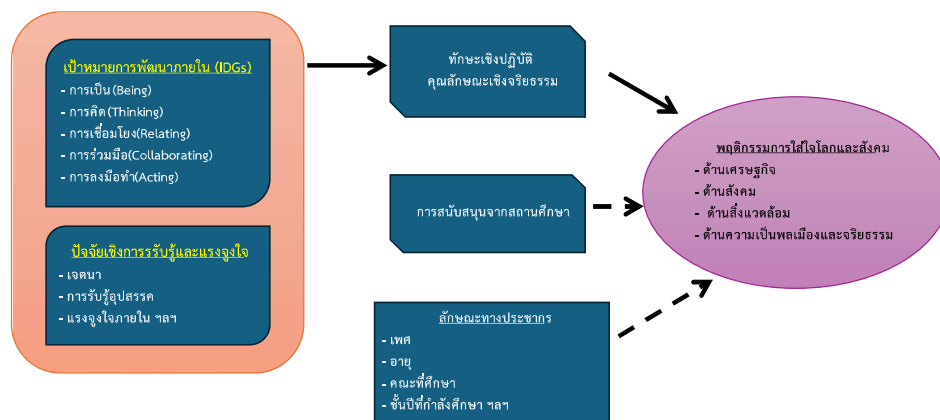
ปัจจัยเชิงแนวคิด ได้แก่ ทักษะภายในเชิงปฏิบัติและคุณลักษณะเชิงจริยธรรม ซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกภายในที่ช่วยแปลงการรับรู้และคุณค่าเชิงนามธรรมให้กลายเป็นพฤติกรรมจริง เช่น ความตระหนักรู้ในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและความสามารถในการลงมือปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาคุณลักษณะภายในของผู้เรียน [2], [3]

ปัจจัยสนับสนุนเชิงบริบท ได้แก่ การสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษา เช่น หลักสูตรการเรียนการสอน แร่งบันดาลใจจากคณาจารย์ นโยบายและกิจกรรมเพื่อสังคม รวมถึงแรงจูงใจภายนอก ซึ่งมีบทบาทในการเสริมแรงหรือปรับความเข้มของความสัมพันธระหว่างทักษะภายในกับพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคม [5]

ตัวแปรควบคุม (Control Variables) ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของนิสิต เช่น เพศ ชั้นปี คณะที่สังกัด ภูมิภาคที่เติบโต และประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาหรือกิจกรรมเพื่อสังคม ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรมที่แสดงออก

กรอบแนวคิดการวิจัยนี้ ได้บูรณาการแนวคิดการพัฒนาภายในเข้ากับแนวคิดด้านพฤติกรรมและการเรียนรู้เชิงพลเมือง เพื่ออธิบายกระบวนการพัฒนานิสิตจากระดับ “การรับรู้และทักษะภายใน” ไปสู่ “การลงมือปฏิบัติที่มีความหมายต่อโลกและสังคม” อันนำไปสู่การสร้างพลเมืองผู้รู้ ผู้ลงมือ และผู้เปลี่ยนแปลงในสังคมไทยอย่างยั่งยืน ดังแผนภาพ

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยขอสรุปออกเป็นประเด็นย่อยดังต่อไปนี้

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** โดยการศึกษาเน้นศึกษาพฤติกรรมการใช้โลกและสังคมของนิสิตระดับปริญญาตรี โดยใช้กรอบแนวคิดเป้าหมายการพัฒนาภายใน และดัชนีชี้วัดพฤติกรรมเอาใจใส่ เป็นกรอบในการวิเคราะห์ ครอบคลุมมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความเป็นพลเมืองที่มีจริยธรรม ทั้งนี้ การศึกษาไม่มุ่งอธิบายความเป็นเหตุเป็นผลเชิงสาเหตุ หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระยะยาว

2. **ขอบเขตด้านประชากร** คณะผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครปฐม โดยประชากรที่เข้าถึงได้ คือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาความคิดเชิงปรัชญาเพื่อตนเองและสังคม ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2568

3. **ขอบเขตด้านพื้นที่** ในการศึกษาจำกัดขอบเขตการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์อยู่ในบริบทของสถาบันอุดมศึกษาแห่งเดียว คือ มหาวิทยาลัยนครปฐม ซึ่งสะท้อนบริบทของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของสังคมไทย

4. **ขอบเขตด้านเวลา** การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการในช่วงภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2568 โดยเป็นการเก็บข้อมูล ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (cross-sectional study)

5. **ขอบเขตด้านวิธีวิจัย** การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน เพื่ออธิบายระดับ ลักษณะ และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกรอบแนวคิดที่กำหนด

4. วิธีการศึกษา

เนื่องจากคณะผู้วิจัยมีเป้าประสงค์ที่ต้องการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ผลอันเป็นคำตอบเพื่อการสะท้อนปรากฏการณ์ทางสังคม ซึ่งวิธีที่เหมาะสมคือ การวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีกระบวนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) คือ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครปฐม

ประชากรที่เข้าถึงได้ (Accessible Population) คือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ความคิดเชิงปรัชญาเพื่อตนเองและสังคม ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2568 จำนวน 360 คน ซึ่งเป็นรายวิชาศึกษาทั่วไปที่เปิดโอกาสให้นิสิตทุกคณะและทุกชั้นปีสามารถเลือกเรียนได้อย่างอิสระ จึงมีความหลากหลายของผู้เรียนทั้งด้านสาขาวิชา ชั้นปี และภูมิหลังทางการศึกษา อีกทั้งรายวิชายังมุ่งส่งเสริมการพัฒนาการคิดเชิงวิพากษ์ การตระหนักรู้ในตนเอง การใคร่ครวญคุณค่าและความรับผิดชอบต่องานตนเองและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดเป้าหมายการพัฒนาภายใน (Inner Development Goals: IDGs) และเหมาะสมสำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพภายในกับพฤติกรรมการใช้โลกและสังคมของนิสิต อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ควรตีความในฐานะการสะท้อนแนวโน้มของนิสิตในบริบทการศึกษาระดับอุดมศึกษา และไม่มุ่งอ้างอิงแทนประชากรนิสิตทั้งหมดของประเทศ

ขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยใช้สูตร Krejcie & Morgan โดยมีรายละเอียด ประชากร (N) 360 คน ที่กำหนดระดับความคลาดเคลื่อน (e) 0.05 ระดับความเชื่อมั่น (X²: ไคสแควร์) 3.841 สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร (P) 0.5 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมที่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้จำนวน 186.08 คน อย่างไรก็ตาม คณะผู้วิจัยได้รวบรวมจากประชากรทั้งหมด โดยแจ้งให้นิสิตที่เรียนรายวิชา เข้าไปตอบแบบสอบถาม ในระบบการเรียนการสอนออนไลน์พบว่า มีผู้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจ 241 คน ซึ่งมากกว่ากับค่าที่คำนวณได้

2. **เครื่องมือในการวิจัย** ได้แก่ แบบสอบถามแบบเลือกตอบ แบบวัดระดับ 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด ที่คณะผู้วิจัยได้พัฒนามาจากการทบทวนวรรณกรรม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ คณะที่สังกัด ชั้นปีที่กำลังศึกษา ฯลฯ

ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นและพฤติกรรมตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาภายใน (IDGs) และ

ส่วนที่ 3 ดัชนีชี้วัดพฤติกรรมเอาใจใส่โลกและสังคม

แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง .67 – 1.00 หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้กับนิสิตที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) เท่ากับ .93 โดยแต่ละมิติมีค่าอยู่ระหว่าง .81–.92 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้มีกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเริ่มจาก การแจ้ง QR Code ให้นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ความคิดเชิงปรัชญาเพื่อตนเองและสังคม ตอบผ่านระบบออนไลน์ภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์ หลังจากสิ้นสุดการเก็บข้อมูล ได้ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูล ก่อนทำการลงรหัสและเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม Microsoft Excel

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา และ สถิติเชิงอนุมาน โดยสถิติเชิงพรรณนาใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและระดับเป้าหมายการพัฒนาภายใน (IDGs) และพฤติกรรมใส่ใจโลกและสังคม (CBI) การแปลผลค่าเฉลี่ยใช้การคำนวณความกว้างของช่วงคะแนน $(5-1)/5=0.80$ ทำให้แบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ 1.00–1.80 = ต่ำที่สุด, 1.81–2.60 = ต่ำ, 2.61–3.40 = ปานกลาง, 3.41–4.20 = สูง และ 4.21–5.00 = สูงที่สุด

สำหรับ สถิติเชิงอนุมาน ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายการพัฒนาภายในทั้ง 5 มิติและพฤติกรรมใส่ใจโลกและสังคมทั้ง 4 ด้าน โดยแปลผลระดับความสัมพันธ์ตามแนวทางของ Evans ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ต่ำมาก (0.00–0.19) ต่ำ (0.20–0.39) ปานกลาง (0.40–0.59) สูง (0.60–0.79) และสูงมาก (0.80–1.00) ทั้งนี้ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

5. ผลการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษา

5.1 ผลการศึกษา

ผู้วิจัยนำเสนอโดยสรุปดังต่อไปนี้คือ ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาและกิจกรรมเพื่อสังคม จำแนกออกเป็น 1 ประเด็นเป้าหมายการพัฒนาภายใน 2 พฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคม และ 3 ความคิดเห็นต่อการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย สุดท้ายคือ ความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นเป้าหมายการพัฒนาภายในกับพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคม

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 241 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 18–23 ปี และกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี โดยมีสัดส่วนสูงในชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลายของคณะที่สังกัด ครอบคลุมทั้งกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ความหลากหลายดังกล่าวสะท้อนบริบทการเรียนรู้จากสาขาวิชาที่แตกต่างกัน และมีความเพียงพอสำหรับการใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและตัวแปรควบคุมในการวิเคราะห์เชิงสถิติในภาพรวม

2. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาและกิจกรรมเพื่อสังคม

ผลการศึกษาด้านพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความใส่ใจโลกและสังคม ในช่วงระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา ปรากฏว่า นิสิตส่วนใหญ่ได้ตอบว่าตนเองเข้าร่วมกิจกรรมอาสา/เพื่อสังคมในระดับ 2–3 ครั้ง จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 โดยตอบว่าตนเองทำกิจกรรมอาสา / เพื่อสังคม มีจำนวนชั่วโมงระหว่าง 1 – 10 ชั่วโมง 142 คน คิดเป็นร้อยละ 59.7 ผลการทดสอบความเป็นอิสระระหว่าง “จำนวนครั้งที่นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมอาสา/เพื่อสังคม” และ “จำนวนชั่วโมงกิจกรรมอาสา/เพื่อสังคมที่สะสมในรอบ 12 เดือน” ด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test of Independence) พบว่า มีค่า $\chi^2 = 252.22$ องศาอิสระ (df) = 28 และค่า $p < 0.001$ แสดงให้เห็นว่าทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งหมายความว่าจำนวนครั้งที่นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมมีแนวโน้มสัมพันธ์กับจำนวนชั่วโมงที่สะสม โดยนิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรม

บ่อยครั้งมักจะสะสมชั่วโมงกิจกรรมมากขึ้น ในขณะที่ผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมหรือเข้าร่วมน้อยครั้ง มักมีชั่วโมงกิจกรรมสะสมในระดับต่ำหรือไม่มีเลย ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางสังคมที่สอดคล้องกันระหว่างความถี่ในการเข้าร่วมและความเข้มข้นของการปฏิบัติจริงดังรายละเอียดตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามจำนวนครั้งและชั่วโมงกิจกรรมอาสา/เพื่อสังคม ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา

กิจกรรมอาสา / เพื่อสังคม	จำนวน	ร้อยละ
1 จำนวนครั้งของกิจกรรมอาสา / เพื่อสังคม		
ไม่ได้ทำเลย	14	5.8
ทำ 1 ครั้ง	38	15.8
ทำ 2 – 3 ครั้ง	135	56.0
ทำ 4 – 5 ครั้ง	23	9.5
ทำตั้งแต่ 6 ครั้ง ขึ้นไป	31	12.9
รวม	241	100.0
2 จำนวนชั่วโมงการทำกิจกรรมอาสา / เพื่อสังคม		
0 ชั่วโมง		
1 – 10 ชั่วโมง	14	5.8
11 – 30 ชั่วโมง	142	58.9
31 – 60 ชั่วโมง	49	20.3
ตั้งแต่ 61 ชั่วโมง ขึ้นไป	26	10.8
รวม	10	4.1
	241	100.0

ที่มา: ผู้วิจัย

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ไคสแควร์ ความสัมพันธ์จำนวนครั้งและชั่วโมงกิจกรรมอาสา/เพื่อสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา

การทดสอบ	χ^2	df	Sig.
ความสัมพันธ์จำนวนครั้งและชั่วโมงกิจกรรมอาสา/เพื่อสังคม ในรอบ 12 เดือน	252.22	28	< 0.001

ที่มา: ผู้วิจัย

3. ระดับความคิดเห็นและพฤติกรรมตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาภายใน และพฤติกรรมกาใส่ใจโลกและสังคม

จากผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาและกิจกรรมเพื่อสังคม พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลาง ทั้งในด้านจำนวนครั้งและจำนวนชั่วโมงที่สะสมในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งสะท้อนว่าผู้เรียนมีโอกาสนสัมผัสประสบการณ์การมีส่วนร่วมทางสังคมในระดับหนึ่ง

เมื่อพิจารณาควบคู่กับผลการประเมินตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาภายใน พบว่า นิสิตมีระดับศักยภาพภายในอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะมิติด้านการเชื่อมโยงและความเห็นอกเห็นใจ ขณะที่มิติการลงมือทำเพื่อการเปลี่ยนแปลงยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเมื่อเทียบกับมิติอื่น ผลดังกล่าวสะท้อนว่าผู้เรียนมีพื้นฐานด้านการรับรู้และความสัมพันธ์ที่เข้มแข็ง แต่การแปร

ประสบการณ์และศักยภาพดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติจริงในระดับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมยังเป็นข้อจำกัดสำคัญ ดังตารางที่ 3 และ 4

ตารางที่ 3 แสดงระดับศักยภาพภายในตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาภายในของนิสิต (n = 241)

มิติหลักของเป้าหมายการพัฒนาภายใน	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ศักยภาพ
การตระหนักรู้และจัดการตนเอง	241	3.85	0.92	สูง
การคิดอย่างลึกซึ้งและรอบด้าน	241	3.70	0.88	สูง
การเชื่อมโยงและความเห็นอกเห็นใจ	241	3.95	0.85	สูง
การทำงานและสร้างพลังร่วม	241	3.60	0.90	สูง
การลงมือทำเพื่อการเปลี่ยนแปลง	241	3.40	1.05	ปานกลาง

ที่มา ผู้วิจัย

ตารางที่ 4 แสดงระดับพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคมของนิสิต จำแนกตามมิติ (n = 241)

กรอบพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคม	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ พฤติกรรม
มิติด้านเศรษฐกิจ (Economic Caring)	241	3.72	0.88	สูง
มิติด้านสังคม (Social Caring)	241	4.05	0.80	สูง
มิติด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Caring)	241	3.48	0.95	สูง
มิติพลเมืองและจริยธรรม (Civic–Ethical Caring)	241	3.30	1.02	ปานกลาง

ที่มา ผู้วิจัย

โดยภาพรวม นิสิตรับรู้การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับสูง และพบว่าด้านการเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรม และการสนับสนุนทรัพยากรและบุคลากร อย่างไรก็ตาม ประเด็นด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมและการสนับสนุนเชิงวิชาการยังอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเทียบกับด้านอื่น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการแปรศักยภาพภายในของนิสิตไปสู่การลงมือปฏิบัติจริงในระดับสังคม ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงระดับการรับรู้การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยของนิสิต (n = 241)

การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ การรับรู้
มหาวิทยาลัยสนับสนุนทุน/งบประมาณ	241	3.80	0.92	สูง
มหาวิทยาลัยสนับสนุนด้านบุคลากร/อาจารย์	241	3.65	0.88	สูง
มหาวิทยาลัยให้โอกาสเข้าร่วมกิจกรรมอาสา	241	3.95	0.85	สูง
มีช่องทางสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์กิจกรรม	241	3.40	0.90	ปานกลาง
การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก/สถานที่	241	3.55	0.94	สูง
การสนับสนุนด้านวิชาการ/หลักสูตร	241	3.25	1.00	ปานกลาง
การยกย่อง/รับรองผลงานนิสิตที่ทำกิจกรรม	241	3.70	0.89	สูง

ที่มา ผู้วิจัย

4. ความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นเป้าหมายการพัฒนาภายในกับพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคม

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นเป้าหมายการพัฒนาภายใน 5 มิติ กับพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคม 4 มิติ โดยใช้สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) โดยภาพรวม นิสิตมีความคิดเห็นต่อการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะด้านการเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมอาสา และการสนับสนุนทรัพยากรและบุคลากร อย่างไรก็ตาม ประเด็นด้านช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมและการสนับสนุนด้านวิชาการยังอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเทียบกับประเด็นอื่น ๆ ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายการพัฒนาภายในและพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคม (n = 241)

มิติการวิเคราะห์	มิติด้านเศรษฐกิจ	มิติด้านสังคม	มิติด้านสิ่งแวดล้อม	มิติพลเมืองและ จริยธรรม
การตระหนักรู้และ จัดการตนเอง	0.643	0.568	0.650	0.652
การคิดอย่างลึกซึ้งและ รอบด้าน	0.593	0.566	0.632	0.651
การเชื่อมโยงและ ความเห็นอกเห็นใจ	0.591	0.460	0.708	0.568
การทำงานและสร้าง พลังร่วม	0.596	0.557	0.695	0.626
การลงมือทำเพื่อการ เปลี่ยนแปลง	0.598	0.657	0.641	0.676

หมายเหตุ: $p < .01$

ที่มา ผู้วิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า แม้ว่าการวิจัยจะทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง แต่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 241 คน มีความหลากหลายทั้งด้านช่วงอายุ คณะ และสาขาวิชา ครอบคลุมทั้งกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพและกลุ่มมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างมาจากรายวิชาศึกษาทั่วไปที่เปิดโอกาสให้นิสิตทุกคณะและทุกชั้นปีเลือกเรียน จึงสะท้อนลักษณะของผู้เรียนที่มีความหลากหลายในบริบทของมหาวิทยาลัย แม้ว่าผลการศึกษาจะไม่สามารถอ้างอิงแทนนิสิตทั้งหมดได้โดยตรง แต่สามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่ออธิบายแนวโน้มของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาได้อย่างเหมาะสม

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาหรือกิจกรรมเพื่อสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับจำนวนชั่วโมงกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมมีแนวโน้มเชื่อมโยงกับความเข้มข้นของการปฏิบัติจริง กล่าวคือ นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอมีการสะสมชั่วโมงกิจกรรมมากกว่า ขณะที่ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมน้อยหรือไม่เข้าร่วม มักมีชั่วโมงสะสมในระดับต่ำ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่ชี้ว่าการมีส่วนร่วมซ้ำ ๆ ช่วยเสริมสร้างความตระหนักรู้ต่อบทบาททางสังคม [2], [3] อย่างไรก็ตาม การที่ยังพบนิสิตบางส่วนมีการมีส่วนร่วมในระดับต่ำ สะท้อนถึงความจำเป็นในการออกแบบแรงจูงใจและโครงสร้างสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยให้เอื้อต่อการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องมากขึ้น

ในส่วนของการประเมินตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาภายใน พบว่า นิสิตมีระดับความคิดเห็นและพฤติกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะมิติการตระหนักรู้และจัดการตนเอง และมิติการเชื่อมโยงและความเห็นอกเห็นใจ ขณะที่มิติการลงมือทำเพื่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับปานกลาง ข้อค้นพบนี้สะท้อนว่าศักยภาพด้านการรับรู้ คุณค่า และความสัมพันธ์ มีความเข้มข้น แต่การแปรศักราชดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติที่ต้องอาศัยการลงมือทำเชิงโครงสร้างยังเป็นข้อจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดเป้าหมายการพัฒนาภายในที่เสนอว่า การพัฒนาทักษะด้านการเป็น (Being) การคิด (Thinking) และการเชื่อมโยงกับผู้อื่น (Relating) มักเกิดขึ้นก่อนการพัฒนาทักษะด้านการลงมือทำ (Acting) ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์และบริบทการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการปฏิบัติจริง อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาเพื่อความยั่งยืนที่เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมควรเริ่มต้นจากการพัฒนาศักยภาพภายในควบคู่กับการสร้างโอกาสในการลงมือปฏิบัติ [1], [3]

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง โดยมีมิติด้านสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือมิติด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ในขณะที่มิติด้านความเป็นพลเมืองและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ามิติอื่น ข้อค้นพบนี้ชี้ว่าพฤติกรรมการมีส่วนร่วมเชิงสังคมในชีวิตประจำวันสามารถเกิดขึ้นได้จริงในกลุ่มนิสิต แต่พฤติกรรมที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในระดับโครงสร้างทางสังคมยังต้องได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติม ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ OECD ที่เสนอว่า การพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรมุ่งเสริมสร้างทั้งความรู้ ทักษะ และสมรรถนะในการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันมักพัฒนาได้ง่ายกว่าพฤติกรรมที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในระดับสังคมหรือการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และสถาบันการศึกษา [2]

ผลการศึกษาดังกล่าว สามารถอธิบายในกรอบของเป้าหมายการพัฒนาภายใน โดยพฤติกรรมที่อยู่ในระดับสูง เช่น การเลือกทำสิ่งที่ถูกต้องแม้ไม่มีผู้สังเกตเห็น การเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น และการใช้สื่อออนไลน์อย่างรับผิดชอบ สอดคล้องกับทักษะภายในด้านการเป็น (Being) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Thinking) และการเชื่อมโยงกับผู้อื่น (Relating) ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในบริบทของชีวิตประจำวันได้อย่างสม่ำเสมอ ในทางตรงกันข้าม พฤติกรรมด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และความเป็นธรรมในสังคม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า สะท้อนถึงข้อจำกัดของทักษะด้านการร่วมมือและการลงมือทำ (Collaborating, Acting) ที่ต้องอาศัยประสบการณ์ตรง โอกาสในการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากบริบททางสถาบันอย่างเป็นระบบ

จากภาพรวมของผลการศึกษา จึงสามารถอธิบายได้ว่าพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคมของนิสิตมิได้เกิดขึ้นอย่างเท่าเทียมในทุกมิติ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในชีวิตประจำวันสามารถแสดงออกได้ง่ายกว่า ขณะที่

พฤติกรรมที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในระดับสังคมจำเป็นต้องได้รับการเอื้ออำนวย จากสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และโครงสร้างของสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยนี้ จึงช่วยอธิบายลักษณะและระดับของพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคมของนิสิตได้อย่างชัดเจน และตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 ในการอธิบายความสัมพันธ์ ที่ต้องการวิเคราะห์องค์ประกอบของเป้าหมายการพัฒนาในด้านที่มีผลต่อพฤติกรรมใส่ใจโลกและสังคม

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ยังพบความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างทุกมิติของเป้าหมายการพัฒนาภายใน และพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคม โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงสูง ข้อค้นพบดังกล่าวตอกย้ำว่าการเสริมสร้างศักยภาพภายใน เช่น การตระหนักรู้ตนเอง การคิดเชิงลึก และการร่วมมือกับผู้อื่น มีความเชื่อมโยงโดยตรงกับการแสดงออกเชิงพฤติกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีนัยสำคัญต่อการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะการออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมที่บูรณาการการพัฒนาทักษะภายในเข้ากับการลงมือปฏิบัติ เพื่อสร้างพลเมืองรุ่นใหม่ ที่มีทั้งคุณลักษณะภายในที่เข้มแข็งและพฤติกรรมภายนอกที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับข้อเสนอของ UNESCO และ OECD ที่มองว่าการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ไม่ควรมุ่งเน้นเพียงการพัฒนาความรู้ หากต้องส่งเสริมการพัฒนาทักษะภายในควบคู่กับการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ ผลการศึกษาครั้งนี้จึงสนับสนุนกรอบแนวคิดเป้าหมายการพัฒนาภายในที่อธิบายว่าศักยภาพภายในของผู้เรียนเป็นรากฐานสำคัญของการแสดงพฤติกรรมที่รับผิดชอบต่อสังคมและการพัฒนาที่ยั่งยืน [2]-[5]

6. สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคมของนิสิตระดับปริญญาตรี และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายการพัฒนาภายในกับพฤติกรรมดังกล่าว ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า นิสิตมีพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคมโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในชีวิตประจำวันและการเคารพสิทธิของผู้อื่นมีความเด่นชัด ขณะที่พฤติกรรมที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในระดับสังคมและโครงสร้างยังอยู่ในระดับต่ำกว่า สะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างศักยภาพเชิงปัจเจกกับโอกาสในการลงมือปฏิบัติในบริบทจริง

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ยังพบว่า เป้าหมายการพัฒนาภายในทุกมิติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะมิติการตระหนักรู้และจัดการตนเอง การเชื่อมโยงกับผู้อื่น และการลงมือทำเพื่อการเปลี่ยนแปลง ข้อค้นพบดังกล่าวตอกย้ำว่าการพัฒนาทักษะภายในของผู้เรียนเป็นรากฐานสำคัญในการหล่อหลอมพฤติกรรมพลเมืองที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม งานวิจัยนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่า สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการบูรณาการการพัฒนาภายในเข้ากับการเรียนการสอนและกิจกรรมเพื่อสังคม เพื่อเสริมสร้างนิสิตให้เติบโตเป็น “พลเมืองผู้รู้ ผู้ลงมือ และผู้เปลี่ยนแปลง” ที่พร้อมขับเคลื่อนสังคมไทยสู่ความยั่งยืนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้และการศึกษาครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า เป้าหมายการพัฒนาภายใน (Inner Development Goals: IDGs) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนได้ ดังนี้

1.1 ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยควรบูรณาการแนวคิดเป้าหมายการพัฒนาภายใน (IDGs) เข้ากับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทั้งด้านวิชาการและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับการลงมือปฏิบัติจริง เช่น Service Learning, Project-based Learning หรือ Community-based Learning พร้อมกำหนดกิจกรรมสะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflection) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพภายในควบคู่กับการแสดงพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคม

1.2 ระดับผู้สอน คณาจารย์ควรได้รับการส่งเสริมให้มีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) และเป็นแบบอย่างด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยออกแบบกิจกรรมที่กระตุ้นการคิดเชิงวิพากษ์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การสะท้อนคิด และการลงมือปฏิบัติจริง ควบคู่กับการส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์และการสะท้อนคิดของผู้เรียน

1.3 ระดับชุมชน มหาวิทยาลัยควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคม เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคมจากสถานการณ์จริง ผ่านโครงการจิตอาสา การพัฒนาชุมชน หรือกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้กับประสบการณ์จริง และเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน

1.4 ระดับนโยบาย มหาวิทยาลัยควรกำหนดการพัฒนาทักษะภายในตามกรอบ IDGs เป็นหนึ่งในแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิต และบูรณาการไว้ในหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การพัฒนาศักยภาพภายในของผู้เรียนดำเนินไปอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาบทบาทของตัวแปรสื่อกลางและตัวแปรกำกับ เช่น แรงจูงใจภายใน เจตคติ ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรม หรือการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย เพื่ออธิบายกลไกที่เชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายการพัฒนาภายในกับพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ควรขยายพื้นที่ศึกษาไปยังมหาวิทยาลัยที่มีบริบทแตกต่างกัน ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐ เอกชน และมหาวิทยาลัยในภูมิภาค เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของบริบทการเรียนรู้ และเพิ่มความสามารถในการอ้างอิงผลการวิจัยในระดับประเทศ

2.3 ควรประยุกต์ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยเพิ่มเติมการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่ม เพื่ออธิบายกระบวนการที่ทำให้ทักษะภายในพัฒนาไปสู่พฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคม ซึ่งข้อมูลเชิงคุณภาพจะช่วยอธิบายผลเชิงปริมาณได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2.4 ควรพัฒนาต่อยอดด้วยการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุ เช่น การวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression) หรือการสร้างแบบจำลองสมการโครงสร้าง (SEM) เพื่อยืนยันแบบจำลองความสัมพันธ์และอิทธิพลของเป้าหมายการพัฒนาภายในที่มีต่อพฤติกรรมการใส่ใจโลกและสังคม รวมทั้งตรวจสอบบทบาทของตัวแปรสื่อกลางและตัวแปรกำกับ

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] United Nations. (2015). Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development. United Nations. <https://sdgs.un.org/2030agenda>
- [2] UNESCO. (2021). Reimagining our futures together: A new social contract for education. UNESCO Publishing.
- [3] UNESCO. (2017). Education for sustainable development goals: Learning objectives. UNESCO Publishing.
- [4] OECD. (2019). OECD learning compass 2030: A series of concept notes. OECD Publishing.
- [5] Inner Development Goals. (2021). *The inner development goals framework*. <https://innerdevelopmentgoals.org>
- [6] Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (2022). *Thailand higher education long-term plan (2018–2037)*. Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (In Thai)
- [7] Office of the Education Council. (2017). *National education plan (2017–2036)*. Office of the Education Council. <https://www.onec.go.th> (In Thai)

- [8] Office of the National Economic and Social Development Council. (2023). *The 13th national economic and social development plan*. Office of the National Economic and Social Development Council. (In Thai)